Թող չը մոռանան մի ճշմարտութիւն. որտեղ կայ ատելութիւն մի կողմից, կը լինի ատելութիւն և միւս կողմից, բայց որտեղ կայ սէր մի կողմից, կը լինի սէր և միւս կողմից։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԵԱԼՏԱՑԻՑ

—

Նոյեմբերի 3

Նիկիտակի զինեգործութեան և այգեպանութեան ուսումնարանի ժամանակաւոր տեսուչ պ. Դանիելօվսկին ասուց մեզ Ֆիլոկսերայի մասին հետեւեալ տեղեկութիւնը։

Տեսանելիում (Խրիմում), որ 45 վերստ հեռաւորութեամբ է գտնվում Եալտա քաղաքից, նորերումս երեացել է Ֆիլոկսերա, որ սարսափելի կերպով վնասում է խաղողի ծառերին։ Ֆիլոկսերա, ինչպէս յայտնի է, են ամենամանր միջատներ, որոնք երեւում են խաղողի ծառերի արմատների վրա և շատ արագ չոռանում են, սկսում խաղողի ծառերի արմատների հիւթերը ծծել, և այդպիսով ոչնչացնել։ Այդ միջատները եկած են Ամերիկայից, բայց Եւրոպայում առաջին անգամ երեացել են 1873 թ. և այժմ կան Ֆրանսիայում, Պորտուգալիայում և այլ տեղեր։ Նրանք Ֆրանսիայում ոչնչացրել են մինչև 700 հազար դեսեատին խաղողի ծառեր, վատնելով Ֆրանսիայի կառավարութիւնը բաւականչափ տարի մինչև մէկ միլիոն ֆրանկ է ծախսում նրանց ոչնչացնելու։ Ֆիլոկսերայի հետ պատերազմելը շատ դժուար է, Սկզբներում գիտէին երկու միջոց՝ կրակ և ջուր։ Առաջինը գործ են դրել հետեւեալ կերպով։ Խաղողի ծառերը արմատներով հանելիս են եղել և նրանց վրա նաֆթ ածել ու ապրել։ Երկրորդ՝ ջուր են բաց թողել այն դաշտի վրա, ուր գտանվել և եղել է ֆիլոկսերա, և երկու օր ջուրը կանգնած է եղել նոյն տեղը երկու մետրի բարձրութեամբ։ Ի հարկէ այդպիսի միջոցները չէր կարելի մեզա և ամեն տեղ գործ ածել։ Ահա այժմ գտել են երկու նոր միջոց՝ газовая известь և сѣрноуглеродистый калій։ Առաջինը այսպէս են գործածում. նոր քանդում են խաղողի հիւանդ ծառերի տեղերը, ուր դնում են գազակ կիրը, ծածկում են հողով և հողի մակերեսիը գարձեալ գազակ կիրով ծածկում։ Այն ժամանակ գազը, որն որ գտնվում է կիրի մէջ, սկսվում է բաժանվել կիրից և գանգան տեղերով բարձրանալ դէպի վերա։ Այդ միջոցին գազի հոտը ոչնչացնում է ֆիլոկսերա։ Բայց երկրորդը, сѣрноуглеродистый калій, որն շատ գարշահոտ հեղուկ է, սրան ածում են հիւանդ ծառերի տակ. ծծմբային ածխածնից ոչնչանում է ֆիլոկսերան, իսկ կալի դառնում է իբրև կերակուր խաղողի ծառերին։ Ահա այս միջոցները պէտք է գործ դնվին Խրիմում, որտեղ երեացել է ֆիլոկսերան։ Այս միջոցները շատ թանկ արժեն, վատնվում ռուսաց տէրութիւնից նշանակված է մեծ գումար և այդ գործը յանձնել են Նիկիտակի ուսումնարանի դիրեկտորին—պ. Դանիելօվսկուն։ Ի վերջոյ պ. Դանիելօվսկին ասելացրեց թէ այսուհետեւ, Խրիմից, շատ տեղեր մանաւանդ Կովկաս ուղարկվում են արդեն տեսակի խաղողի ծառեր, բայց այժմ պէտք է զգոյշ լինել, եթէ ոչ, այսուհետեւ վագրի բերուքները կարող են մի և նոյն հիւանդութիւնը տարածել և իրանց երկիրների խաղողի մէջ։

Աբրամ Նալբանդեանց

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԻՑ

—

Նոյեմբերի 1-ին

Ներկայ նամակով ուղարկում եմ ձեր յարգելի Պետական Բանկի փոխադրական տոմսակով 737 ր. և 30 ք. ընդամենը եօթն հարիւր վաթսուն և եօթն բուբլի, պարտականութիւն համարելով այս գումարի ապրիլը և նոր տարին երկրող գրութեամբ յայտնել։

Իմ կառավարութեան յանձնած նաֆթային ընկերութեան բաժանորդ անդամակիցները նուիրելով 10,000 պուդ նաֆթ առաջարկեցին ինձ ծախել և ստացված գումարը նշանակել տաճարայոց անտեսական և մասնական լրման։ Ներկայ գործում ես պ. Նորելի եղբարք և ընկերութիւնը անտեղի չը մնաց և մարդասիրական գործին ծառայելու մասնակցութեան անվարձ տեղափոխելով ընծայած նաֆթը իրանց խողովակների միջնորդութեամբ՝ ֆոտոգէնի գործարանատեղին, ուր ֆանտը 7 կոպէկով ծախելով պ. Պապայ Բուռնաթեանցին, ստացայ 700 ր.։

Ինչ որ կը վերաբերի մնացած 67 ր.-ին, դա գոյացած է հետեւեալ կերպով։ Անցեալ տարվայ վերջերը մի խումբ կազմվեցաս Մարզամարական անունով, որին յանձնած էր վաճառական աշխարհի սովալներին օժանդակելու և նրանց համար հանգանակութիւններ բաց անելու պարտականութիւնը։

Այս ընկերակցական խումբը նպաստակայարմար համարեց ժողովներում և վաճառեցեալ տեսարաններ չինել և բաժանել գանազան քաղաքների ծանօթ և յարգելի անձանց, որ նրանք հետեւեն հանգանակութեան տարածման և ստացված գումարը ուղարկեն ինձ, որպէս ընկերախմբի գանձապահի, հանգանակութեան գործին հաւաքական ուժ տալու և ձեր յարգութեան ոչխատանքը բան կարելոյն թեթեացնելու համար։

Այս օրերս յետ ստացայ Գարդանդ պ. Մելիք Շահնազարեանցին գրված տեսարակը և 22 ր., որի վրա աւելացնելով ստացած պ. պ. Մով. Սերգէեանցից 10 ր., Գրիգոր Ալանեանից 10 ր., Ա. Տէր-Խաչատրեանից 15 ր., Ա. Միրզա-Ալանեանից 7 ր., և Վիկտոր Մարչենկից 3 ր., գոյացած է 67 ր.։

Ուղարկելով ներկայ տուեալները այս փողերը, խնդրում եմ խնայաբար յանձն առնել նուիրատուների համար փոխարէն կատարել ուղարկելով յոգնաւ սովալների այդ գումարից 500 ր., Կ. Պօլսի սրբազան Ղեկաս պատրիարքի անմիջական տնօրէնութեան, իսկ մնացեալ 267 ր., մնացեալ պատուական սովալների համար հանգանակած գումարներին։

Խնդրում ենք ներկայ տողերիս տպագրութիւնը պատուական ,,Մշակի'' մտակայ համարների մէջ ի գիտութիւն մեր հայոց հասարակութեան և ի պարգեւութիւն մեր յանձնած գործին։

Առաքել Դատուրեանց

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԻՑ

—

Նոյեմբերի 3

Պատուական լրագրիս մէջ կարդալով Վանայ սովալ մեր եղբայրների դժբաղդ վիճակը, աչխատեցի ժողովել պ. Սիմէոն Սաեփանիչ Արզումանեանի հարանեաց ուրախութեան ժամանակ Բագուի մէջ գտնվող բանի մի գաղձակեցի և բրիտանացիներից նուէրներ յիշեալ սովատանջների համար։ Խոնարհաբար կը խնդրեմ ձեր պատուական լրագրի մէջ տալ նուիրատուների անունները, իսկ գումարը հասուցանել ուր հարկն է։ Սիմէոն Արզումանեանց 25 ր., Յովհաննէս Նալբանդեանց 10 ր., Գրիգոր Մանջասարեանց 5 ր., Ա.աք Ղազարեանց 5 ր., Սամուել բեկ Տէր-Սաֆիանով 3 ր., Մինիա Նալբանդեանց 10 ր., Մալխասով 5 ր., Պաւլի Տէր-Մարտիրոսով 10 ր., Շահազարով 3 ր., Մինաս Սաեփանեանց 3 ր., Խաչատուր Խալաֆեանց 2 ր., Կարապետ Ղազարիսով 5 ր., Աբրահամ Սարգսեանց 3 ր., Միքայէլ Գրիգորիչ Զանարով 10 ր., Գոգոռ Մելիքանեանց 1 ր., Դեղասն Տոնենց 3 ր., Աւետիք Մ. Սաեփանեանց 5 ր., և ես 10 ր.։ Գումարն է մէկ հարիւր տասն ութ բուբլ (118 ր.)։ Գուբս գալով փոստի ծախք մէկ բուբլ, կը մնայ 117 ր.։

Սաեփան Մարկոսեանց

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՇՈՒՑ

—

Նոյեմբերի 3-ին

Շուշու քաղաքային դպրոցի IV-րդ դասարանի աշակերտները խմբեց մէջ ժողովելով յոգնաւ վանայ սովալների 22 ր. 20 կոպ., յանձնելին ինձ ուղարկել ձեզ և խնդրել, որ տպագրելով ձեր ,,Մշակի'' լրագրի մէջ նուիրատուների անունները, ցարեհանէք փոյթ հասցնել ուր հարկն է։

Զաքարով և Թաքվէնակի (պարտէզներ) 2 ր., Ս. Փարտադանեանց 1 ր., Դ. Իշխանեանց 1 ր., Սեքերբեկով 1 ր., Անդ. Մելիք-Փարտադանեանց 1 ր., Շանշադարեանց 1 ր., Մարտ. Մելիք-Փարտադանեանց 1 ր., Մուսաեփանց 1 ր., Ազ. Գրիգորեանց 50 կ., Տէր-Մելքայէլեանց 1 ր., Ս. Աւշանեանց 1 ր., Ի. Աւշանեանց 1 ր., Յակ. Տէր-Յովհաննիսեանց 1 ր., Ն. Զաքարեանց 1 ր., Տէր-Յարութիւնեանց 1 ր., Ա. Նազարեանց 1 ր., Տէր-Միքաէլեան 20 կ., Առստամեանց 1 ր., Զեղգինեէ վրացի (աչակերտ) 3 ր., Ղգնաւորեանց 1 ր., Ն. Գրիգորեանց 50 կ.։ Գումարն 22 ր. 20 կոպ.։

Ուսուցիչ Յակոբ Զէղգինեէ

ՆԱՄԱԿ ԹՈՐԱԳՐԻՆ

—

Քանարարազ, հոկտեմբերի 12

Ձեր պատուական լրագրի 161 համարը բաւականին ազդեցութիւն ունեցաւ տեղիս փոքրիկ հայ խմբի վրա, որոնք չատպեցին իրենց լուսան ծանօթ և յարգելի անձանց, որ նրանք հետեւեն հանգանակութեան տարածման և ստացված գումարը ուղարկեն ինձ, որպէս ընկերախմբի գանձապահի, հանգանակութեան գործին հաւաքական ուժ տալու և ձեր յարգութեան ոչխատանքը բան կարելոյն թեթեացնելու համար։

Այս օրերս յետ ստացայ Գարդանդ պ. Մելիք Շահնազարեանցին գրված տեսարակը և 22 ր., որի վրա աւելացնելով ստացած պ. պ. Մով. Սերգէեանցից 10 ր., Գրիգոր Ալանեանից 10 ր., Ա. Տէր-Խաչատրեանից 15 ր., Ա. Միրզա-Ալանեանից 7 ր., և Վիկտոր Մարչենկից 3 ր., գոյացած է 67 ր.։

Ուղարկելով ներկայ տուեալները այս փողերը, խնդրում եմ խնայաբար յանձն առնել նուիրատուների համար փոխարէն կատարել ուղարկելով յոգնաւ սովալների այդ գումարից 500 ր., Կ. Պօլսի սրբազան Ղեկաս պատրիարքի անմիջական տնօրէնութեան, իսկ մնացեալ 267 ր., մնացեալ պատուական սովալների համար հանգանակած գումարներին։

Խնդրում ենք ներկայ տողերիս տպագրութիւնը պատուական ,,Մշակի'' մտակայ համարների մէջ ի գիտութիւն մեր հայոց հասարակութեան և ի պարգեւութիւն մեր յանձնած գործին։

Առաքել Դատուրեանց

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԻՑ

—

Նոյեմբերի 3

Պատուական լրագրիս մէջ կարդալով Վանայ սովալ մեր եղբայրների դժբաղդ վիճակը, աչխատեցի ժողովել պ. Սիմէոն Սաեփանիչ Արզումանեանի հարանեաց ուրախութեան ժամանակ Բագուի մէջ գտնվող բանի մի գաղձակեցի և բրիտանացիներից նուէրներ յիշեալ սովատանջների համար։ Խոնարհաբար կը խնդրեմ ձեր պատուական լրագրի մէջ տալ նուիրատուների անունները, իսկ գումարը հասուցանել ուր հարկն է։ Սիմէոն Արզումանեանց 25 ր., Յովհաննէս Նալբանդեանց 10 ր., Գրիգոր Մանջասարեանց 5 ր., Ա.աք Ղազարեանց 5 ր., Սամուել բեկ Տէր-Սաֆիանով 3 ր., Մինիա Նալբանդեանց 10 ր., Մալխասով 5 ր., Պաւլի Տէր-Մարտիրոսով 10 ր., Շահազարով 3 ր., Մինաս Սաեփանեանց 3 ր., Խաչատուր Խալաֆեանց 2 ր., Կարապետ Ղազարիսով 5 ր., Աբրահամ Սարգսեանց 3 ր., Միքայէլ Գրիգորիչ Զանարով 10 ր., Գոգոռ Մելիքանեանց 1 ր., Դեղասն Տոնենց 3 ր., Աւետիք Մ. Սաեփանեանց 5 ր., և ես 10 ր.։ Գումարն է մէկ հարիւր տասն ութ բուբլ (118 ր.)։ Գուբս գալով փոստի ծախք մէկ բուբլ, կը մնայ 117 ր.։

Սաեփան Մարկոսեանց

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՇՈՒՑ

—

Նոյեմբերի 3-ին

Շուշու քաղաքային դպրոցի IV-րդ դասարանի աշակերտները խմբեց մէջ ժողովելով յոգնաւ վանայ սովալների 22 ր. 20 կոպ., յանձնելին ինձ ուղարկել ձեզ և խնդրել, որ տպագրելով ձեր ,,Մշակի'' լրագրի մէջ նուիրատուների անունները, ցարեհանէք փոյթ հասցնել ուր հարկն է։

Զաքարով և Թաքվէնակի (պարտէզներ) 2 ր., Ս. Փարտադանեանց 1 ր., Դ. Իշխանեանց 1 ր., Սեքերբեկով 1 ր., Անդ. Մելիք-Փարտադանեանց 1 ր., Շանշադարեանց 1 ր., Մարտ. Մելիք-Փարտադանեանց 1 ր., Մուսաեփանց 1 ր., Ազ. Գրիգորեանց 50 կ., Տէր-Մելքայէլեանց 1 ր., Ս. Աւշանեանց 1 ր., Ի. Աւշանեանց 1 ր., Յակ. Տէր-Յովհաննիսեանց 1 ր., Ն. Զաքարեանց 1 ր., Տէր-Յարութիւնեանց 1 ր., Ա. Նազարեանց 1 ր., Տէր-Միքաէլեան 20 կ., Առստամեանց 1 ր., Զեղգինեէ վրացի (աչակերտ) 3 ր., Ղգնաւորեանց 1 ր., Ն. Գրիգորեանց 50 կ.։ Գումարն 22 ր. 20 կոպ.։

Ուսուցիչ Յակոբ Զէղգինեէ

ՆԱՄԱԿ ԹՈՐԱԳՐԻՆ

—

Քանարարազ, հոկտեմբերի 12

Ձեր պատուական լրագրի 161 համարը բաւականին ազդեցութիւն ունեցաւ տեղիս փոքրիկ հայ խմբի վրա, որոնք չատպեցին իրենց լուսան ծանօթ և յարգելի անձանց, որ նրանք հետեւեն հանգանակութեան տարածման և ստացված գումարը ուղարկեն ինձ, որպէս ընկերախմբի գանձապահի, հանգանակութեան գործին հաւաքական ուժ տալու համար, որը չատով կուղարկեն ձեր խմբագրութիւնը։

Յարգոյ խմբագիր, աչքի առջև ունենալով թիւրքաց Հայաստանի թշուառութիւնները, սրա յետ ուղարկեցի երեսուն բուբլ, որը կը խնդրեմ հասցնեք ուր հարկն է։ Այս փոքրիկ նուէրը ժողովված է մեր ընտանիքում, որ ենք. Ֆ. Զմրլյան փաշեան 10 ր., Աւետիք և Գասիբ փաշեան 20 ր., ընդամենն 30 ր.։

Աւետիք փաշեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Մայրաքաղաքների լրագիրները հաղորդում են, որ նոյեմբերի 5-ին մինիստր կոմս Վալուեվի ասեր, որ նախագահ է բարձրագոյն հատատված յանձնաժողովի, որ պէտք է վերաքննի Ռուսաստանի տպագրական օրէնքները, հաւաքվեցան ժամը երկուսին յանձնաժողովի անդամները՝ իշխան Ն. Ուրուսով, կոմս Լորիս-Մելիքով, Ա. Աքսաքով, Ն. Անաչա, Սաբուրով, Կոխանով, Պոբէդոնոսցև, Ֆրիշ և Մակով։ Բացի սրանցից ներկայ էին մասնաւոր ամենանշանաւոր ներկայացուցիչները, այն է ,,Голосъ'' լրագրի խմբագիր Կրաեվսկի, ,,Молва'' լրագրի խմբագիր Պոլէֆիկա, ,,Соврем. Изѣстъ'' լրագրի խմբագիր Գիլյարով—Պլատոնով, ,,С. Пет. Вѣд.'' լրագրի խմբագիր Կոսիրով, ,, Новое Время'' լրագրի խմբագիր Սուվորին, ,,Вѣстн. Европы'' ամսագրի խմբագիր Սատուլևվիչ և վերջապէս ,,Отеч. Записки'' ամսագրի խմբագիր Սալտիկով։ ,,Գոլոսի'' խմբագիրը յայտնեց ուռուց ամբողջ մամուլի կողմից այն ցանկութիւնը, որ մամուլը, այսուհետև իր յանդգնաքներին համար ենթարկվի ոչ թէ վարչութեան պատիժներին կամ տաքանգներին, այլ դատարանների իրաւասութեանը ենթարկվի, ինչպէս ամեն մի քաղաքացու։ Սատուլևվիչ երկար ասելնարատութեան մէջ յայտնեց այն ցանկութիւնը, որ տպագրական օրէնքները վերաքննող յանձնաժողովի աշխատութիւնները, գեռ ես նախ քան վաւերացված լինելին օրէնդրական ճանապարհով, մասնակի դատնային մասնակի բարմակոյմանի քննութեանը։ Գիլյարով-Պլատոնով յայտնեց այն մտքը, որ մամուլը պէտք է հանդիսանի ոչ թէ թշնամի կառավարութեան, այլ նրա բարեկամ։ Այդ ցանկութիւններին մտցան ներկայ գտնված բոլոր խմբագիրները։ Կոմս Լորիս-Մելիքով յայտնեց, որ տպագրական օրէնքների վերաքննութիւնը այնքան բաղարտեալ և դժուար գործ է, որ չը պէտք է շտապել նրա վճռով և խնդրեց լրագրութեան ներկայացուցիչներին համբերել, որովհետև այդ անակա գործի աջող վճռելուն հարկաւոր են ոչ թէ հարիներ, այլ ամիսներ։ Նախագահ կոմս Վալուեվ հաստատեցուցիչ յայտնեց մամուլի ներկայացուցիչներին, որ նրանք առաջարկում են իրանց աշխատութիւնները թեթեացնել յանձնաժողովի աշխատութիւնները։ Իրանց կողմից պրոտեստի ներկայացուցիչները հաստատեցին յայտնեցին յանձնաժողովին, որ սա պատի արեց նրանց հրաւիրելու և նրանց կարծիքը լսելու։ Մոսկվայի «Моск. Вѣд.» լրագրի խմբագիր պ. Կատկով, նոյնպէս հրաւիրված էր յանձնաժողովի նիստին, բայց նա հեռագրով իմաց տուեց, որ տեղեկութեան պատճառով չէ կարող գալ Ս. Պետերբուրգ։

—

Մոսկվայի „Русскій Курьеръ" լրագիրը խօսելով տպագրական օրէնքների վերաքննութեան խնդրի մասին, հարցնում է թէ մինչ կրկին կը մտացվի գաւառական լրագրութեան գրութիւնը։ Եթէ մայրաքաղաքների մամուլը ազատութիւն կը ստանայ, մինչ գաւառականը նոյն գրութեան մէջ կը մնայ, ասում է ռուս թերթը, այն ինչ գաւառական լրագրութիւնը կարելի է մայրաքաղաքի մամուլի մասնաւոր տուող համարել։

—

Այս տարի «Մշակը» ունի 1500 բուբլ ազատ եկամուտներ իր բաժանորդների վրա։ Կրկնում ենք մեր խնդիրքը, որ այդ փոքրը չտասով ուղարկեն մեր խմբագրութեանը։ Ամբողջ աշխարհի երեսին լրագրին գրվելով մարդիկ խնայն փող են վճարում, միայն հայերը մոցրին մի նոր ազնուութիւն, գրվում են լրագրին, փող սկզբից չեն տալիս, ամբողջ տարի լրագիրը կարդում են և դարձեալ պարտ են մնում մինչև տարվա վերջը։ Շատ անգամ փող էլ չեն վճարում ամենեին, իսկ եթէ որ վճարել է, չէնց որ մի յոգնաւ չէ հասանում լրագրի մէջ, խնայն փողը յետ է պահանջում։ Այդպիսով ոչ մի լրագիր չէ կարող պնծանալ հայերի մէջ, մանաւանդ ամենօրեայ թերթի։ Եթէ հայը տարվա ընթացքում չանցնում է այն տասը բուբլին, որ պէտք է ուղարկի լրագրին և միայն տարվա վերջն է ուղարկում։

—

Նոյեմբերի 1-ին ամբողջ Թիֆլիսը զգաց երկրաշարժի հարուած, իսկ Թիֆլիսի Ֆիզիկական Օբսերվատորիան միակ էր, որ ոչինչ չը զգաց։ Այդ տիմարկութեան կառավարիչը յայտնել է «Кавказъ» լրագրում, որ Թիֆլիսի այն թաղում, որտեղ դրված է Օբսերվատորիան, երկրաշարժ չէ եղել։ Այդ ինչ անպարտար տեղումն է չնշված Օբսերվատորիան։ Նրա պարտաւորութիւնն է հետեւել երկրաշարժի երեւոյթներին, բայց այդ դրան երբէք չէ աջողվում։ Քանի անգամ եղել է Թիֆլիսում երկրաշարժ, բայց օբսերվատորիայի թաղին երբէք չէ հասել։ Երեի երկրաշարժը վախենում է զարթեցնել օբսերվատորիայի պարոնները, որոնք միշտ քաղցր քնով են քնած լինում։

—

Շուրջունդ մեզ գրում են, որ այդ քաղաքում և նրա գաւառում գողութիւնները և աւազակութիւնները չարունակվում են։ Այս օրերս կոզոստեցին Յովհաննէս Մկրտչի հայոց եկեղեցին։

—

Այս օրերում, ինչպէս մեզ գրում են Շուշուցի աւազակ, որին վճռված էր ուղարկել Սիբիր և որ դատապարտված էր տաժանակիր աշխատանքներին, դատաստանարանից վերադառնալով վերջին փորձ է փորձում գաւառապետի տան առաջն փախչելու պահապան զինուորների ձեռքից։ Բայց այդ նորան չէ աջողվում. պահապան զինուորներից մինը վրա է հասնում և իր հրացանի ծայրով (սուինով) սատակ վիրաւորում է փախչողին, որ խայտն ընկնում է և նրան կրկին բանդ են տանում։

ԸՐՏԵՐԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—

ԵՐԿԱՔԱՇԱՐԺ ԱՒՏՐԻԱՑՈՒՄ

—

Հոկտեմբերի 28-ին մեծ երկրաշարժ եղաւ Ագրամ (Զագրէբ) աւստրիական քաղաքում նոյն ժամանակ, թէև թոյլ կերպով երկրաշարժ զգալի եղաւ և Վիեննայում։ Ագրամ քաղաքը մեծ վնասներ կրեց, մեռ երեք միլիոն։ Շատ տներ բոլորովին քանդվել են, բաւական մեծ թիւով եկեղեցիներ վնասվել են, մանաւանդ վնասված է մայր-եկեղեցին։ Մամ յիսուն մարդ սպանվել են տների աւերակների տակ։

Այս օրերս դարձեալ կրկնվել է երկրաշարժը Ագրամի մէջ, թէև աւելի թոյլ կերպով։ Ստացուց է այդ տեսակ երկրաշարժներ Կերօպայում չէին տեսած։ Կառավարութիւնը, քաղաքային վարչութիւնը և մասնաւոր անձինք կարգում են մանաւանդ ոնձինք կարգում են մանաւանդ ոնձինք, Հանգանակում են փողեր վնասվածներին օգնելու համար։